

Odgojitelji i roditelji - partneri u odgoju

Ivančić, Iva

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Teacher Education / Sveučilište u Zagrebu, Učiteljski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:147:732606>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-30**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Teacher Education - Digital repository](#)

**SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ**

**IVA IVANČIĆ
ZAVRŠNI RAD**

**ODGOJITELJI I RODITELJI – PARTNERI U
ODGOJU**

Petrinja, kolovoz 2020.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
UČITELJSKI FAKULTET
ODSJEK ZA ODGOJITELJSKI STUDIJ
PETRINJA

ZAVRŠNI RAD

IME I PREZIME PRISTUPNIKA: **IVA IVANČIĆ**

TEMA ZAVRŠNOG RADA: **ODGOJITELJI I RODITELJI – PARTNERI U ODGOJU**

MENTOR: **dr. sc. ADRIJANA VIŠNJIĆ JEVTIĆ**

SUMENTOR: **mr. SANJA BASTA**

Petrinja, kolovoz 2020.

SADRŽAJ

1	UVOD.....	1
2	RODITELJI I ODGOJ U OBITELJI.....	2
2.1	Odgojno-obrazovna funkcija obitelji.....	2
2.2	Obiteljska kultura.....	3
2.3	Obiteljsko funkcioniranje.....	4
3	ODGOJITELJI I PREDŠKOLSKA USTANOVA.....	7
3.1	Odgojitelj.....	7
3.2	Kultura odgojno-obrazovne ustanove.....	9
3.3	Način života u autentičnim uvjetima.....	10
4	KOMUNIKACIJA RODITELJA I ODGOJITELJA.....	12
4.1	Kako pristupiti roditelju.....	12
4.2	Kako razgovarati s roditeljem.....	13
4.3	Poželjni postupci nakon obavljenog razgovora.....	14
5	SURADNJA RODITELJA I ODGOJITELJA.....	15
5.1	Otvorenost za suradnju.....	15
5.2	Obilježja suradničkih odnosa.....	16
5.3	Individualni razgovor.....	17
5.4	Kutić za roditelje.....	20
5.5	Skupni oblici druženja roditelja, odgojitelja i djece.....	21
5.6	Roditeljski sastanak - vrste i značaj.....	21
5.7	Pružanje potpore i mogući oblici podrške roditeljima.....	23
5.8	Zapreke suradnji roditelja i odgojitelja.....	24
6	PARTNERSTVO RODITELJA I ODGOJITELJA.....	26
6.1	Obilježja partnerstva.....	26
6.2	Kompetencije odgojitelja za partnerstvo s roditeljima.....	27
7	DJECA KAO AKTIVNI SUDIONICI PARTNERSKOG ODNOSA RODITELJA I ODGOJITELJA.....	29
7.1	Dijete u partnerskom odnosu.....	29
7.2	Dobrobit djeteta.....	30
8	ZAKLJUČAK.....	31
9	LITERATURA.....	32
10	IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA.....	35

SAŽETAK

U ovom radu govori se o suradnji i razvoju partnerstva odgojitelja i roditelja. Svaka od zajednica kojoj dijete pripada ima svoju kulturu i vrijednosti. Pripadnici tih zajednica mogu naići na razne prepreke u razvoju partnerskih odnosa te je od ključne važnosti za odgoj djeteta premostiti ih.

Suradnjom roditelja i odgojitelja te njezinim oblicima gradi se partnerstvo kao krajnji cilj. Polazište je otvorena i dvosmjerna komunikacija kao najvažniji čimbenik uz postupno uključivanje roditelja u aktivnosti te rad odgojno-obrazovne ustanove kao ravnopravnih partnera.

Osim što navedeno potiče roditelje na razvijanje partnerskih odnosa ujedno im stvara osjećaj veće uključenosti u život djeteta izvan doma.

Svakako su neizostavni čimbenici odnosa i sama djeca kao aktivni sudionici partnerstva, a temeljni cilj kojem svi teže je sama dobrobit djeteta.

Kvalitetan pristup odgojitelja roditeljima i obrnuto stvorit će temelj za stvaranje partnerstva. Svakodnevnim radom na vlastitoj komunikaciji i izgradnji odnosa postiže se temelj za optimalan rast, razvoj i odgoj djeteta u odgojno-obrazovnoj ustanovi, a to je partnerstvo.

Ključne riječi: odgojitelj, partnerstvo, roditelji, suradnja

SUMMARY

This paper discusses the cooperation and development of partnerships between educators and parents. Each of the communities to which the child belongs has its own culture and values. Members of these communities may encounter various obstacles in the development of partnerships and it is crucial for the upbringing of the child to overcome them.

Through the cooperation of parents and educators and its forms, a partnership is built as the ultimate goal. The starting point is open and two-way communication as the most important factor with the gradual involvement of parents in activities and the work of the educational institution as equal partners.

In addition to encouraging parents to develop partnerships, it also creates a sense of greater involvement in the child's life outside the home.

Certainly, the children themselves are indispensable factors in the relationship as active participants in the partnership, and the fundamental goal that everyone strives for is the well-being of the child.

A quality approach of educators to parents and vice versa will create a foundation for creating a partnership. Through daily work on one's own communication and building relationships, the foundation for optimal growth, development and upbringing of a child in an educational institution is achieved, and that is partnership.

Keywords: cooperation, educator, parents, partnership

1 UVOD

Roditelji čine prvu socijalnu zajednicu djeteta te kao primarni odgojitelji imaju neizmjerne uloge u djetetovu životu i razvoju. Svaka zajednica ima vlastitu funkciju i vlastitu kulturu koja čini način života pojedinca, same zajednice i društva općenito. Osim roditelja i šire obitelji dijete se vrlo rano susreće sa predškolskom ustanovom i odgojiteljem. Kako bi se postigao optimalan razvoj od iznimne je važnosti partnerska suradnja roditelja i odgojitelja. Oni zajedničkim radom smještaju potrebe i dobrobit djeteta u centar pozornosti.

Cilj ovog rada usmjeren je na definiranje partnerskih odnosa i suradnje između odgojitelja i roditelja u predškolskoj ustanovi. Ovaj završni rad koncipiran je sadržajno u šest poglavlja gdje pritom svako poglavlje sadrži niz vlastitih potpoglavlja kako bi se pobliže upoznali sa sistematikom kao i problematikom same teme.

U prvom poglavlju, pobliže će se pojasniti odgojno-obrazovna funkcija obitelji uz njezine mogućnosti funkcioniranja.

U drugom poglavlju govorit će o važnosti predškolske ustanove, te sekundarnom odgajatelju djeteta.

Treće poglavlje odnosi se na komunikaciju roditelja i odgojitelja, te pristupu i načinu komunikacije odgojitelja prema roditelju.

U četvrtom poglavlju definira se pojam suradnje roditelja i odgojitelja te njezini oblici i kako ih postići.

U petom poglavlju bit će riječi o partnerstvu kao najvišoj razini suradničkih odnosa usmjerenih na postizanje zajedničkog cilja, a to je dobrobit djeteta.

U šestom poglavlju govori se o djeci kao aktivnim sudionicima prethodno navedenih partnerskih odnosa, te dobrobiti djeteta.

2 RODITELJI I ODGOJ U OBITELJI

2.1 Odgojno-obrazovna funkcija obitelji

Roditelji su osobe s kojima se dijete najprije susreće te čine najvažniju sredinu i centar njegova života. Kasnije kroz život dijete uči temeljne vrijednosti putem oponašanja vlastitih roditelja koji time imaju ulogu odgojitelja. Odgoj čini temelj stvaranja društveno prihvatljivog pojedinca te nakon primarne skrbi potrebne djetetu u njegovu rastu i razvoju, odgoj je iduća sastavnica razvoja koja čini temelj njegova života.

„Drugim riječima, kompetentan roditelj razmišlja o odgoju svojega djeteta kao o izazovu koji može i zna prihvatiti te izazovu kojemu je dorastao jer posjeduje za to potrebne vještine“ (Jurčević-Lozančić, Kunert, 2015, str. 43). Stoga je od neizmjerne važnosti za roditelje i samo dijete shvatiti ozbiljnost roditeljske funkcije i uloge u djetetovu životu. Osim što roditeljstvo priprema dijete za život, ujedno i proširuje i stvara daljnje društvo.

„Odgojno-obrazovna funkcija jedna je od trajnih obiteljskih funkcija.“ (Bogatić, Glavina, Rogulj, Visković, Višnjić Jevtić, 2018, str. 32). Činjenica je da obitelj kao primarna odgojna sredina traje čitav život neovisno o dobi djeteta.

„Uvjetno je moguće razlikovati specifične razine utjecaja:

- Izravni utjecaji: obiteljski odnosi i emocionalna povezanost, iskazane vrijednosti, norme i ponašanja, komunikacija, obiteljski rituali
- Posredni utjecaji kulture društva koje obitelj može djelomično kontrolirati, primjerice mediji
- Specifični utjecaji koji nastaju kao reakcija na obiteljska pravila kada obitelj nastoji strogo i prisilno ograničiti druge utjecaje, primjerice medijske“ (Bogatić i sur., 2018, str. 34).

Sve navedene razine utjecaja obitelji podjednako su važne i neizostavne za dijete i skladno roditeljstvo.

S obzirom na kulturu u kojoj se odvija život obiteljske zajednice njeno mijenjanje s vremenom, odgojno-obrazovna funkcija obitelji također se mijenja, odnosno prilagođava društvenom kontekstu. Ukoliko se pojave odstupanja od odgovarajućih ponašanja obitelj može narušiti buduću dobrobit djeteta.

2.2 Obiteljska kultura

Obiteljsku kulturu čini i stvara zajednica djece i njihovih roditelja. Sastoji se od interaktivnih odnosa koje prije svega uvjetuje socio-emocionalna privrženost njenih članova (Visković, 2018).

„Socijalno kompetentna, samostalna djeca najčešće potječu iz obitelji u kojima se miješaju toplina i nadzor i vlada ravnoteža između bliskosti i rezerviranosti.“ (Katz, McClellan, 2005, str. 27).

Kao i odgojno-obrazovna funkcija obitelji, tako je i obiteljska kultura pod utjecajem stalnih promjena. Djeca kroz razvoj stječu kulturu s obzirom na njenu prenosivost te je tijekom daljnjeg života mijenjaju i oblikuju sukladno društvenim promjenama tokom vremena. Svaka obitelj ima svoje vrijednosti po kojima se stvaraju norme i oblici ponašanja članova obitelji. Obiteljska kultura u kojoj dijete odrasta formira njegove stavove te time utječe na razvoj njegove osobnosti i ponašanja kojima kroz život zadovoljava svoje potrebe te ulazi u interaktivne odnose sa zajednicom. Stoga, obitelj osim odgojno-obrazovne funkcije ima temeljnu važnost u kreiranju obiteljske kulture u kojoj će odgojiti dijete te ga naučiti temeljnim vrijednostima za daljnji život. Bez obzira na neizostavnu podložnost dinamici društva u kojoj se svakodnevno nalazi, svaka obitelj ima jedinstvenu kulturu u kojoj se oblikuje i stvara. Istodobno je važno napomenuti kako u stvaranju i oblikovanju vlastite kulture sudjeluju svi sudionici obitelji putem interaktivnih odnosa te nijedan član ne smije biti izuzet ili zanemaren. Isto tako, s obzirom na pripadnost društvenoj zajednici neosporan je utjecaj i neposredne okoline svakog člana s obzirom na njihovu pojedinačnu uključenost u razne izvanobiteljske zajednice, odnosno skupine. S obzirom na to neosporan je i utjecaj okruženja na svaku obiteljsku strukturu. Kvaliteta obiteljske kulture vidljiva je u načinu komunikacije njenih članova, njihovim međusobnim odnosima i načinu rješavanja problema te propusnosti njihovih granica (Visković, 2018). Uloga odgojitelja također je nezanemariva s obzirom na to da se odgajatelj relativno brzo uključuje u obiteljski život odnosno odgoj djeteta koje mu je povjereno.

„Profesionalni odgojitelj trebao bi razumjeti i uvažavati različitost obiteljskih kultura te prihvatiti stav, a posljedično i ponašanja, da se kultura odgojno-obrazovne ustanove oblikuje interakcijama obiteljskih kultura iz kojih dolaze i djeca i stručni suradnici.“ (Visković, 2018, str.19).

2.3 Obiteljsko funkcioniranje

Obiteljsko funkcioniranje prema Visković (2018), proizlazi iz temeljnih vrijednosti svake obiteljske kulture. Kao što svaka zajednica ima svoju kulturu i način funkcioniranja temeljen na njoj, tako i kultura obitelji određuje obiteljsko funkcioniranje i način života njenih pojedinaca. Obzirom na to da je obiteljsko funkcioniranje nemoguće izravno promatrati i evaluirati, moguće je shvaćanje kulture i funkcioniranja putem obrazaca ponašanja njenih članova. S obzirom da se komunikacija svakodnevno nameće kao temeljna sastavnica i odrednica svakog odnosa, obiteljsko funkcioniranje prepoznatljivo je ujedno i po njoj. Stoga, način na koji pripadnici pojedine obiteljske kulture stupaju u komunikaciju s odgojiteljem i pojedinačno, uvelike otkriva način njena funkcioniranja. S druge strane odgojitelj je prema Višnjić Jevtić (2018), također dužan posjedovati određena znanja o obiteljima s kojima se susreće i načinima njihova funkcioniranja. Osim komunikacije i interakcije, obiteljsko funkcioniranje uvelike ovisi i o načinu zadovoljavanja potreba članova obitelji, a jedna od njih je razvijanje socio-emocionalnih odnosa koji se svakodnevno grade i potrebno ih je svakodnevno i održavati. Podjela moći prema Visković (2018), među članovima obitelji te uključivanje djece u istu, od iznimne je važnosti za kvalitetno funkcioniranje i odgoj djeteta. Podjelom moći, dijete se uvažava kao ravnopravni sudionik obiteljskog funkcioniranja te time ujedno stječe osjećaj sigurnosti i pripadnosti. Zajedničko rješavanje problemskih situacija iduća je sastavnica kvalitetnog obiteljskog funkcioniranja koja logično slijedi nakon podjele moći članova obitelji. Osim što također uključuje dijete u obiteljsko funkcioniranje i stvaranje obiteljske kulture, zajedničko rješavanje problemskih situacija ima i odgojno djelovanje za dijete. Samim time, obitelj na taj način stvara svojevrsnu sinergiju te provodi više vremena zajedno što ciklički dovodi do razvoja komunikacije i interakcije, zadovoljavanja potreba članova obitelji, razvijanja socio-emocionalnih odnosa te u konačnici podjele moći (Visković, 2018).

„Obiteljsko funkcioniranje moguće je prepoznati kao funkcionalno (zdravo) i disfunkcionalno“ (Beavers i Hampson, 2003, Belsky i sur., 2008, Ljubetić, 2007, Minuchin, 2008, Olson, 2011, Olson i Goral, 2003, Štalekar, 2010) , prema Visković (2018), str. 37.

U funkcionalnim obiteljima jasno su postavljeni i objašnjeni ciljevi i zadaće svakog pojedinca. Međusobni odnosi temelje se na socio-emocionalnoj privrženosti, dvosmjernoj i otvorenoj komunikaciji te međusobnoj potpori. Kao što se u odgojno-obrazovnoj ustanovi želi zajedničkim radom roditelja i odgojitelja postići partnerski odnos, tako se teži i u funkcionalnoj obitelji.

„Svakidašnje, dugotrajne i snažne interakcije djeteta i okoline dovode do razvoja specifične vrste odnosa koji ima golemu ulogu u općem, a posebno emocionalno-socijalnom razvoju djeteta, a to je privrženost.“ (Čudina-Obradović, Letica, Pleša, Profaca, Starc, 2004, str.31-32).

U odgojno-obrazovnoj ustanovi odgojitelj prihvaća roditelja kao ravnopravnog partnera, a u funkcionalnoj obitelji roditelj na isti način prihvaća dijete. Kako bi se postiglo optimalno obiteljsko funkcioniranje potrebno je svakog člana obitelji prihvatiti i poštovati njegovu autonomiju. Osim osjećaja pripadnosti, djeca stječu i osjećaj samostalnosti koji i prirodno imaju potrebu zadovoljiti.

Disfunkcionalne obitelji s druge strane, prema Visković (2018), nemaju dovoljno razvijene komunikacijske vještine koje automatski „koče“ daljnji razvitak i uspostavu kvalitetnih odnosa, u konačnici obiteljskog funkcioniranja. Samim time teže se nose s problemima i uspostavom autoriteta. Sve to dovodi do distanciranja među članovima obitelji, nedostatka komunikacije, a u krajnjem slučaju utječe negativno i na djetetov odgoj. Roditelji su primarni modeli ponašanja u djetetovu životu, te dijete „upija“ sve obrasce ponašanja kojima je svakodnevno izloženo. Samim time, to prihvaća kao način funkcioniranja i ukoliko se ne reagira u pravo vrijeme, vrlo je lako moguće, gotovo izvjesno da će te obrasce primjenjivati u svakodnevnom životu. Svaka obiteljima mogućnost postatidisfunkcionalna, te u svakoj obitelji kao i svakoj društvenoj zajednici postoje problemi i prepreke u komunikaciji, a samim time i odnosima. Funkcionalna obitelj, kao i disfunkcionalna svakodnevno se susreće s problemskim situacijama koje je nemoguće izbjeći. No, potrebno je reagirati u pravo vrijeme te na primjeren način. Dopustiti, prema Visković (2018), polupropusnost granica, otvoreno komunicirati, pružati svakodnevno podršku svim članovima obitelji te reagirati na njihove potrebe. Emocionalna privrženost i toplina potrebne su djetetu od samog početka, no isto tako je važno svakodnevno ju pružati svim članovima kako bi održavali kvalitetni socio-emocionalni odnosi. U svakom odnosu i njegovoj uspostavi potrebno je uložiti određeni napor i vrijeme te shvatiti dinamiku kao svakodnevicu, a ne kao problem.

Ukoliko se svakog člana prihvati kao autonomnog i kao osobnost sa svim njenim sastavnicama te se na prikladan način komunicira i uspostavi odnos, obiteljsko funkcioniranje doseći se svoju zdravu funkcionalnost. Obiteljsko funkcioniranje svojim odgojnim djelovanjem priprema dijete za život u zajednici te osigurava optimalne uvjete za kvalitetan rast i razvoj. Odgojitelj je također dužan pravodobno reagirati ukoliko vidi disfunkcionalnost obitelji te kao sudionik djetetova odgoja potaknuti rješavanje problemskih situacija i pružiti podršku roditeljima i djetetu.

3 ODGOJITELJI I PREDŠKOLSKA USTANOVA

3.1 Odgojitelj

Odgojitelj u odgojno-obrazovnoj ustanovi ima višestruke uloge koje svakodnevno ispunjava. Osim što je poticatelj partnerstva s roditeljima i stručnim suradnicima, odgojitelj je odgovoran za razvoj i odgoj svakog djeteta koje mu je povjereno. Profesija odgojitelja iziskuje svakodnevno provođenje samorefleksije i raspravljanje za suradnicima o vlastitoj praksi u svrhu njezina unaprjeđenja. „Kultura odgojno-obrazovne ustanove ima efekt utjecaja na stručno usavršavanje i profesionalan razvoj odgojitelja“ (Visković,2018, str.56).

Svojim ponašanjem odgojitelj predstavlja model ponašanja za dijete kao i svaka druga odrasla osoba te uključujući roditelje time igra ključnu ulogu u odgoju djeteta i formiranju njegova ponašanja. Osim što vlastitim ponašanjem čini model za dijete, njime ujedno i gradi partnerske odnose s roditeljima. Sukladno tome odgojitelj je poticatelj i organizator svih odnosa i aktivnosti koje se provode kako s djecom tako i s roditeljima. Prihvatanjem i uvažavanjem svakog djeteta odgojitelj prihvaća i uvažava svakog roditelja. Njegova uloga je upoznati svakog člana grupe čiji je odgajatelj te sukladno tome i graditi međusobne odnose s djecom i njihovim roditeljima.

„Kongruentnost, usklađenost s djetetom u djelovanju predstavlja osnovnu vrijednost kvalitetnih odgojno-interakcijskih odnosa s djetetom.“ (Došen Dobud, 2005, str.36).

Odgojitelj osim što je odgovoran za dijete i odnose s njegovim roditeljima te organiziranje aktivnosti dobiva mnoge uloge koje svakodnevno ispunjava.

„Izravnim sudjelovanjem u aktivnostima, odgajatelj može poticati djecu na uočavanje određenih fenomena i pojava, osiguravati im pomoć u rješavanju različitih problema, poticati i olakšavati rasprave i razumijevanje djece te ih poticati na evaluaciju završenih i planiranja novih aktivnosti.“ (Slunjski, 2012, str.96).

S obzirom na sve navedeno odgojiteljeva funkcija u odgojno-obrazovnom procesu je neizostavna te od ključne važnosti. Osim što osigurava uvjete za dobrobit i razvoj svakog djeteta, odgojitelj potiče i međusobnu komunikaciju čime se razvija topla socio-emocionalna atmosfera odgojiteljske skupine. S druge strane djeci je za optimalan razvoj potrebna i samostalnost koju je odgojitelj dužan pružiti i omogućiti svakom djetetu.

„Postoji čitav niz aktivnosti koje djeca mogu samostalno razvijati, oslanjajući se na vlastitu inicijativu i (samo)organizacijske sposobnosti, u kojima sudjelovanje odgajatelja nije potrebno, a ponekad čak nije ni poželjno. To naravno ne znači nezainteresiranost odgajatelja za djecu i njihove aktivnosti, nego njegov svjestan doprinos razvoju njihove samostalnosti i autonomije. U tom smislu, možemo reći da odgajatelj u aktivnostima djece neizravno sudjeluje: on za njih stvara preduvjete te ih promatra, dokumentira, nastoji što bolje razumjeti i promišlja moguće oblike podrške njihovom daljnjem razvoju“ (Slunjski, 2012, str.96).

S obzirom na okolinu u kojoj radi odgojitelj svakako treba imati vještine vođenja skupine. Prilikom provođenja aktivnosti odgojitelj mora svakodnevno biti spreman na mogućnost različitih ideja i promjena smjerova njihove realizacije. Razlog tome je različitost interesa djece za provedbu pojedinih aktivnosti, stoga je odgojitelj dužan biti spreman na promjenu planiranog načina provođenja te prihvaćanja dječjih ideja i želja.

„Takvim pristupom, odgajatelj i djeca u razvoju projekta djeluju kao partneri učenja, tj. sustvaratelji znanja i razumijevanja.“ (Slunjski, 2012, str.96).

Zaključno tome, odgojitelj je dužan osim stvaranja partnerskih odnosa s roditeljima isto tako stvarati partnerstvo s djecom.

3.2 Kultura odgojno-obrazovne ustanove

Dječji vrtić kao odgojno-obrazovna zajednica temelji se na stvaranju optimalnih uvjeta za razvoj i odgoj predškolske djece. Osim brige o djeci kultura odgojno-obrazovne ustanove vodi brigu i o roditeljima koje na razne načine treba upućivati, hrabriti, jačati njihove roditeljske kompetencije stručnim znanjem, pružati podršku te ih također poticati u raznim odgojnim nastojanjima kako bi se upotpunio dječji odgoj.

„U kontekstu predškolske ustanove, kultura se ogleda u organizaciji prostora, načinu postupanja s djecom, na svim razinama interakcijskih odnosa, među odraslima i djecom, te kroz svakodnevne rituale i rutine koje u svakodnevnom (su)djelovanju grade odgojitelji i roditelji“ (Čeko-Jurišić, Miočić, Valjan-Vukić, 2011, str. 84).

Važnost uključivanja roditelja u svakodnevni rad također je jedna od temeljnih postavki kulture odgojno-obrazovne ustanove. Dječji vrtić je osim za djecu, zajednica čija su vrata uvijek širom otvorena i za roditelje jer vrtić i roditelji čine temeljne čimbenike u djetetovu odgoju i obrazovanju.

„Roditelji žele za svoju djecu i svojoj djeci sve najbolje i voljeli bi da ona postanu uspješni i produktivni građani. Zbog toga im se mora omogućiti ključna uloga u odgojno-obrazovnom procesu vlastite djece i sudjelovanje u razvijanju njihovih iskustava učenja.“ (Burke Walsh, Hansen, Kaufmann, 2004, str.13).

Svaka strana ima izuzetno važna znanja i potencijale za izgradnju kvalitetne suradnje s obzirom na zajednički cilj. Upravo to čini temelj partnerskih odnosa na čemu se temelji i čemu teži kultura odgojno-obrazovne ustanove. S obzirom na svakodnevne promjene prema Visković (2018), glede odgoja i obrazovanja te konstantnog uključivanja nove djece i roditelja koji donose nove vlastite kulture promjene su neizbježne. Velik je utjecaj i javnih obrazovnih politika, socijalnog konteksta te gospodarskih uvjeta koji nas svakodnevno okružuju i utječu svojim promjenama na nas i zajednice u kojima sudjelujemo. Iz navedenog da se zaključiti kako je kultura odgojno-obrazovne ustanove u konstantnoj promjeni kako bi išla u korak s vremenom i društvom koje ju čini.

„Većina teoretičara kulture odgojno-obrazovne ustanove ističe tri osnovne dimenzije kulture odgojno-obrazovne ustanove (Vujičić, 2011, Deal i Peterson, 2009, Schoen i Taddlie, 2008, Spajić Vrkaš, 2008, Stoll i Fink, 2000) prepoznatljive u svakoj institucionalnoj kulturi:

- vrijednosti i stavovi svih sudionika procesa kao konstrukt eksplicitnih i implicitnih, otvorenih ili prikrivenih pretpostavki o cilju, svrsi, temeljnim zadaćama i učinkovitosti odgojno-obrazovne zajednice.

- Norme kao pisana i nepisana pravila ponašanja u toj zajednici kojima se determiniraju granice prihvatljivog, uobičajenog ili očekivanog ponašanja; priklanjanje i poštivanje normi, kao i sam način oblikovanja tih normi, istodobno je jedan od pokazatelja kvalitetne kulture zajednice.
- Odnosi dionika procesa koji, na različite načine i u različitoj mjeri, sudjeluju u odgojno-obrazovnom procesu.“ (Visković, 2018, str. 41, 42).

Kultura odgojno-obrazovne ustanove uočljiva je na mnoge načine, a sastoji se od vidljivih i nevidljivih dimenzija (Visković, 2018). Vidljive dimenzije koje su dostupne promatranju su artefakti odnosno materijalni proizvodi, dok nevidljive dimenzije nedostupne izravnom promatranju čine: vrijednosti, stavovi i mišljenja. Što se tiče prethodno navedenih promjena koje su neizostavne u vremenu i prostoru u ovome slučaju lakše su izvedive glede vidljivih dimenzija npr. u materijalnom okruženju. S obzirom na nevidljive dimenzije koje čine svakako najznačajniji segment kulture odgojno-obrazovne ustanove potrebna je dubinska analiza kako bi se ostvario kvalitetan razvoj. Važan je jednak doprinos svih sudionika procesa jer u njoj se jednako cijeni svaki od njih iz čega proizlazi potreba za stvaranjem tradicije koja utječe na oblikovanje kulture. Stvaranjem navedenog stvaraju se običaji i rituali koji čine sastavnice svake kulture te koji doprinose osjećaju pripadanja i izgrađivanju grupnog, ali i osobnog identiteta kojem teži svaki pripadnik (Visković, 2018). Pozitivnim iskustvom u stvaranju zajedničke tradicije i kulture sudionici se međusobno povezuju te se stvaraju partnerski odnosi koji ohrabruju na sinergijsko djelovanje kao krajnji cilj kulture odgojno-obrazovne ustanove.

3.3 Način života u autentičnim uvjetima

Prvi susreti s odgojno-obrazovnom ustanovom imaju enormnu važnost u životu djeteta i roditelja. Odgojitelj je posrednik tog iskustva koji maksimalno nastoji olakšati vrijeme prilagodbe kako za dijete tako i za roditelje. Svakom roditelju je najvažnija dobrobit njegova djeteta, dok su djetetu s druge strane najvažniji osjećaji pripadnosti, topline, ljubavi i sigurnosti koju osjeća u obiteljskom domu. Stoga, život u autentičnim uvjetima koje dijete ima stigavši u vrtić, odgajatelj treba prilagoditi i organizirati na način koji će zadovoljiti sve sudionike i omogućiti provedbu odgojno-obrazovnog programa. Stručni tim uz odgojitelja zajedničkim radom oblikuje, bira sredstva i provodi uvjete života u autentičnim uvjetima. Važnost tog života prema Bogatić i sur. (2018), ovisi o pedagoški pripremljenim prostorno-materijalnim uvjetima za kvalitetno provođenje procesa djetetova razvoja i odgoja.

Odgojno-obrazovna ustanova i način života u autentičnim uvjetima moraju biti slični djetetovu obiteljskom domu. To se postiže uređenjem sobe odgojnih skupina na način koji nudi mogućnost raznovrsnih socijalnih interakcija i mogućnosti djetetova djelovanja. Osim što se kvalitetno uređuje prostor, ujedno se potiče i djetetova prilagodba, razvoj i odgoj. Kreiranjem raznovrsnih kutića poput boravka, sobe i kuhinje dijete sve više stječe osjećaj topline doma. Dijete osim stjecanja osjećaja sigurnosti ujedno i uči na temelju ponuđenih materijala koji moraju biti što realističniji te prostorno poticajnog okruženja s obzirom na važnost i sveprisutnost istraživačkih aktivnosti od najranije dobi. Osim materijalnog, život u autentičnim uvjetima ima i vremensko okruženje koje u odgojno-obrazovnoj ustanovi treba biti fleksibilno organizirano (Bogatić i sur., 2018). Razlog tome je što dijete treba imati dovoljno prostora i vremena za istraživanje i igru, a svakako se ne smije zanemariti i vrijeme za odmor. S obzirom na individualnost i posebnost svakog djeteta koju maksimalno treba uvažiti, svako dijete ima pravo na vremensku fleksibilnost prilikom provođenja aktivnosti. Svaka vrsta ometanja ili ograničavanja istog, negativno utječe na dijete i njegovo učenje. Da bismo djetetu pružili optimalan način života u autentičnim uvjetima ono se mora osjećati ugodno, sigurno, zadovoljno, sretno i zaštićeno. Osim prostorno-materijalnog uređenja i ponuda aktivnosti tome uvelike doprinose i odnosi između odgajatelja i roditelja kao neizostavan dio cjeline i odgojno-obrazovnog procesa i njegove kvalitetne provedbe.

4 KOMUNIKACIJA RODITELJA I ODGOJITELJA

4.1 Kako pristupiti roditelju

Shvaćanjem kompetencija odgojitelja i odgovarajućim pristupom i postupcima prema roditelju, s vremenom će se pojaviti povjerenje u odgojne postupke i samog odgojitelja. Osim roditeljskih sastanaka na koje se roditelj dužan odazvati, individualni razgovori od velikog su značaja za roditelja i odgojitelja. Činjenica je da svakog roditelja zanimaju aktivnosti koje se provode u odgojno-obrazovnoj ustanovi i u kojima dijete sudjeluje kao i njihov ishod. Razgovor o napretku djeteta, ali i o mogućim problemima može poslužiti kao jedan od načina pristupa roditelju te kao poticanje komunikacije s roditeljem. Svakom daljnjom informacijom odgojitelj potiče komunikaciju i moguću suradnju s roditeljem. U pristupu roditelju najvažnije je pokazati empatiju i razumijevanje. Moguća neznanja roditelja i upiti također su jedan od načina kojima odgojitelj može pristupiti i ponuditi moguća rješenja, a roditelju olakšati odgojno djelovanje u obiteljskom domu. Važno je shvatiti da je odgojitelj suučesnik u djetetovu odgoju i da može pružiti pomoć i podršku. Kvalitetnim pristupom odgojitelja roditelj će se osloboditi mogućih predrasuda i strahova te uspostaviti suradnju. Odgojiteljeva dužnost je, prema Bogatić i sur. (2018), svakodnevno pristupati roditeljima kao ravnopravnim partnerima i suradnicima te jačati osjećaj njihove kompetencije u radu s djetetom i sudjelovanju u aktivnostima i radu odgojno-obrazovne ustanove.

U pristupu roditelju i olakšavanju samog pristupa uvelike pridonosi ukazivanje na činjenicu da je cilj odgojitelja olakšati roditelju njegovo odgojno djelovanje te učiniti roditeljstvo što ugodnijim. Pristup podrške koja nudi odgojiteljeve informacije o razvoju djeteta i njegovim interesima i načinima funkcioniranja u pojedinim situacijama pobudit će interes u roditelju s ciljem utjecaja na razvoj i daljnjem prenošenju informacija.

4.2 Kako razgovarati s roditeljem

S obzirom na kompleksnost profesije odgojitelja te kompetencija i vještina koje mora posjedovati kako bi osigurao mogućnost suradnje s roditeljima komunikacija prema Višnjić Jevtić (2018), predstavlja iznimnu važnost začetka i razvoja. Osim što je komunikacija prisutna u radu s roditeljima, odgojitelj se svakodnevno susreće s izazovima komunikacijske kompetencije u raznim područjima. Svakodnevnom radom s djecom i stručnim suradnicima odgojitelj je dužan posjedovati komunikacijske kompetencije kako bi optimalno izvršavao i unaprjeđivao svoj rad. Komunikacija prema Rogulj (2018), podrazumijeva osim uspostave odnosa i njegov daljnji razvitak i održavanje. Prije svega, najvažniji je pristup odgojitelja prema roditelju koji se neprestano gradi i unaprjeđuje kao i sam profesionalizam. Iziskuje mnogo vremena i truda kako bi se postigli željeni rezultati. S obzirom na različitost obiteljskih kultura i načina obiteljskog funkcioniranja, najvažnije je upoznati svakog roditelja i djeteta. Znanja o obiteljskom funkcioniranju tome uvelike doprinose u pripremi za komunikaciju i začetak partnerstva. Nakon upoznavanja i odabira primjerenog pristupa odgojitelj koristi znanja suradničkog dijaloga te aktivno sluša prilikom komunikacije s roditeljem. Moguće su razne već prethodno navedene zapreke u komunikaciji i suradništvu, no potrebno je premostiti ih i svakodnevno raditi na njima. Sve to iziskuje određeno vrijeme kako bi se steklo povjerenje i poštovanje te izgradio temelj za suradništvo što s vremenom vodi do partnerstva. Uvijek treba imati na umu cilj koji se želi postići kako bi se zajedničkim trudom i radom došlo do ostvarivanja uvjeta koji osiguravaju dobrobit odgojno-obrazovne zajednice, roditelja i djeteta.

„S obzirom na to da je riječ o profesionalnoj kompetenciji, razumljivo je da odgovornost za razvoj ove kompetencije snose profesionalni – odgojitelji.“ (Višnjić Jevtić, 2018, str. 96). Ukoliko je potrebno, odgojitelj je dužan pomoći roditeljima u razvijanju i jačanju njihovih komunikacijskih kompetencija te pritom uvijek biti strpljiv i empatičan. Razgovor s roditeljem odvija se u mirnom i pozitivnom okruženju i ozračju te se roditelj u svakom trenutku mora moći obratiti odgojitelju koji je uvijek spreman na pomoć i komunikaciju. Osjećajem sigurnosti stječe se povjerenje u odgojitelja te je roditelj spreman na suradnju i partnerstvo. Svaka moguća zapreka ima svoje rješenje, a pritom odgojitelj ima glavnu ulogu inicijatora.

Osim što potiče komunikaciju i suradnju, potiče i rješavanje nedoumica i problema. Time se stvaraju temelji suradničkog odnosa i partnerstva.

4.3 Poželjni postupci nakon obavljenog razgovora

Nakon razgovora s roditeljem poželjno je od strane odgojitelja obavijestiti stručne suradnike i kolegu iz odgojiteljske skupine o ishodu. Savjetovanje sa stručnim suradnicima i rasprave dovode do unapređenja vlastite prakse i komunikacijskih kompetencija. Svakodnevna samorefleksija u radu s djecom i roditeljima obavezna je kako bi se odgojitelj usavršavao u svojoj profesiji. Ukoliko smatra da je dijalog s roditeljima bio nepotpun ili u potpunosti nerazriješen odgojitelj planira idući individualni razgovor ili roditeljski sastanak ukoliko je potrebno obavijestiti sve roditelje o prethodnoj temi. Samoevaluacijom i samorefleksijom nakon svakog radnog dana i obavljenog razgovora s roditeljima, odgojitelj će se svakodnevno usavršavati u svojoj profesiji i napredovati u komunikacijskim kompetencijama kao i ostalim koje su potrebne u radu s djecom i suradnicima.

5 SURADNJA RODITELJA I ODGOJITELJA

5.1 Otvorenost za suradnju

Otvorenost za suradnju često predstavlja problem u uspostavi komunikacije i odnosa odgojitelja i roditelja. Prethodna iskustva roditelja ili odgojitelja prema Glavina (2018), često predstavljaju problem u uspostavi novih ukoliko su ostavila negativan utisak. S obzirom na važnost i neophodnost suradnje u odgojno-obrazovnoj ustanovi između svih sudionika odgojitelj je kao i odgojno-obrazovna ustanova dužan poticati suradničke odnose s roditeljima.

„Suradnja odgojitelja i učitelja, obitelji i zajednice profesionalna je obveza i primarna potreba svih sudionika, izbor i vrijednost u okviru etičkoga, pedagoškog i društvenog rada.“ (Basta, Jurčević Lozančić, Šerbetar, 2019, str.70).

Prethodna iskustva ukoliko su bila negativna iziskuju vrijeme prilagodbe i promjene mišljenja od obiju strana kako bi se nesmetano mogla razvijati nova iskustva i suradništvo. Odgojitelj je svojom profesijom dužan poticati suradnju i razvijati partnerske odnose s roditeljima. Ukoliko oni predstavljaju prepreku u uspostavljanju komunikacije i suradništva, dužan je svojim stručnim znanjem, kompetencijama i vještinama premostiti ih. Otvorenost za suradnju nije lako postići prilikom postojanja zapreka. No, najvažnije od svega je steći međusobno povjerenje kako bi se postavio temelj suradnje te postigao zajednički cilj svih strana, a to je dobrobit djeteta. Odnos roditelja i odgojitelja određuju različiti čimbenici poput već prethodno navedenih iskustava, ali samim time i individualnih dispozicija (Višnjić Jevtić, 2018). Predrasude bilo kakve prirode važno je ukloniti te svakodnevnim trudom i radom graditi međusobno povjerenje i poštovanje. Odabirom kvalitetnog pristupa osigurani su uvjeti za uspostavu komunikacije koja vodi razvitku odnosa. Otvorenost za suradnju od strane roditelja moguće je postići samo ako se roditelj smatra ravnopravnim partnerom i suradnikom. Važno je mišljenje i znanje kako odgojitelja tako i roditelja. Spoznajom važnosti svoje uloge i uloge odgojitelja u djetetovu životu, roditelji će biti otvoreni za suradnju kako se osigurali optimalni uvjeti za rast i razvoj njihove djece u odgojno-obrazovnoj ustanovi. Vrijednosti i stavovi obiju strana moraju biti usuglašeni te svakako iziskuju vremena i truda. Prilikom uspostave suradnje i uvidom u otvorenost za suradnju važno je imati na umu da ne treba od svakog roditelja očekivati jednaku spremnost i volju na isto. Prihvaćanjem

navedenog, odgojitelju će biti lakše prilikom postavljanja svojih očekivanja i nošenja s istim. Osim što u otvorenosti za suradnju djeluju roditelji i odgojitelji, kultura odgojno-obrazovne ustanove također je neizostavna. Ukoliko kultura odgojno-obrazovne ustanove promiče otvorenost za suradnju i međusobnu komunikaciju te njihova svakodnevna unaprjeđenja, razumljivo je očekivati i pozitivan ishod.

5.2 Obilježja suradničkih odnosa

Temelj suradničkih odnosa čini kvalitetna komunikacija. Kroz vrijeme adaptacije roditelji i odgojitelji međusobno se upoznaju i počinju graditi povjerenje.

Roditelji kao najbolji poznavaoци svoga djeteta ukazuju odgojitelju na njegove posebnosti i navike ukoliko je potrebno, dok s druge strane odgojitelj kao profesionalac ima ulogu informiranja roditelja i pružanja podrške u roditeljstvu i odgoju. Osim komunikacije o djetetu, odgojitelj upoznaje roditelje s kulturom i načinom rada odgojno-obrazovne ustanove te nudi mogućnost sudjelovanja u izgradnji i poboljšanju programa rada. Roditelji u kvalitetnom suradničkom odnosu imaju ulogu ravnopravnih sudionika odgoja svoga djeteta te se njihov doprinos nikako ne smije zanemariti. Započinje se stvaranjem suradnje koja vremenom prelazi u partnerstvo što je krajnji cilj suradničkih odnosa i njihovih sudionika.

Važno je da obje strane sudjeluju kako bi se suradnja mogla kvalitetno ostvariti. Temeljna obilježja suradničkih odnosa su, prema Višnjic Jevtić (2018): otvorena i dvosmjerna komunikacija, uzajamna podrška u djetetovu odgoju i zajedničko donošenje odluka koje rezultira zajedničkim poticanjem razvoja i odgoja djece. S obzirom na prijašnju pasivnu ulogu roditelja, danas se potiču suradnički odnosi koji rezultiraju odnosima u kojima roditelji preuzimaju aktivnu ulogu. Osim jačanja njihova roditeljstva i osjećaja pripadnosti u odgojno-obrazovnoj ustanovi, suradnički odnosi uvelike utječu i na samo dijete s obzirom da u datom trenutku roditelji i odgojitelj čine djetetov čitav svijet i najbližu okolinu. Postizanjem suradničkih odnosa stvaraju se temelji partnerstva i daljnje suradnje svih sudionika. Pritom je uvijek najvažnije prisjetiti se cilja koji se želi postići, a to je dobrobit djeteta i kvalitetan odgoj.

5.3 Individualni razgovor

Individualni razgovor odnosi se na dijalog između roditelja i odgojitelja. Za razliku od roditeljskog sastanka u kojem participira veći broj roditelja, individualni razgovor značajan je zbog privatnosti koju pruža roditeljima i odgojitelju.

Mnoge su pozitivne strane glede individualnog razgovora koje se mogu navesti, a njegov značaj proizlazi iz mogućnosti otvorenog razgovora odgojitelja i roditelja. Odgojitelj prilikom individualnog razgovora saznaje informacije koje roditelj vjerojatno ne bi iznio pred drugima i obrnuto. Osim podjele informacija nasamo individualnim razgovorom roditelj saznaje više informacija o svome djetetu s obzirom da se na roditeljskim sastancima radi većeg broja djece odgojitelj ne može zasebno bazirati na svako dijete.

Stoga, prilikom individualnog razgovora, prema Rogulj (2018), odgojitelj dijeli svoja zapažanja o djetetu, njegovu ponašanju, napretku ili zaostacima te u konačnici o samom razvoju koji prethodi svemu navedenom. Ukoliko i postoji neki problem koji se tiče djeteta ili njegova ponašanja odgojitelj i roditelj nasamo mogu dogovoriti primjenu nekih postupaka koje smatraju prikladnima za djetetov napredak ili poboljšanje.

„Nadalje sustavno praćenje i dokumentiranje aktivnosti djece izvor je relevantnih spoznaja nužnih za planiranje daljnjih akcija i osiguravanje kvalitetne i aktualne podrške učenju djece i odraslih u zajednici“ (Fatović, 2016, str. 635).

Odgojitelj ujedno saznaje više informacija o odnosima u obitelji odnosno i samoj obiteljskoj kulturi iz koje dijete dolazi te time dobiva dodatne informacije o djetetovu ponašanju i načinu života. Velika je važnost tih informacija s obzirom da svaka obitelj kao i odgojno-obrazovna ustanova ima svoju kulturu i vrijednosti te upoznavanjem istih odgojitelj upoznaje dijete i lakše mu se prilagođava. Osim što će odgojitelj znati koji je prikladan pristup svakom djetetu, znati će i ponuditi aktivnosti koje će potaknuti svako dijete na ciljeve koje želi postići te time i potaknuti daljnji razvoj.

Zadaća svakog odgojitelja je, prema Bogatić i sur. (2018), upoznati se s kulturom svake obitelji, prilagođavati se djetetu i roditelju, a sve to najbolje se postiže upravo individualnim razgovorom.

Ukoliko u određenom vremenu roditelj ne pokaže interes za individualni razgovor, odgojitelj preuzima inicijativu ukoliko procjenjuje potrebu istog. Osim što odgojitelj dobiva korisne informacije od roditelja i roditelji mnogo saznaju prilikom samog razgovora. Stručno znanje odgojitelja uvelike pomaže roditeljima u kvalitetnijem odgojnom djelovanju koje se nastavlja izlaskom iz odgojno-obrazovne ustanove.

„Odgojitelj koji potiče djetetovog primarnog obiteljskog odgojitelja na potencijalno modificiranje odgojnih postupaka koji su neadekvatni i dugoročno za dijete štetni, neupitno je potpomogao djetetov razvoj na, za dijete najvažnijoj, razini“ (Pintar, 2018, str. 94).

Prilikom individualnog razgovora odgojitelj roditelju može prenijeti mnoga korisna znanja koja provodi prilikom svoga rada, a roditelju uvelike mogu pomoći kod kuće. To je veoma važno s obzirom da je potrebno prije svega uskladiti odgojno djelovanje obiju strana te time postići skladan odgoj djeteta.

Priprema za razgovor s roditeljem mora biti pomno osmišljena te iziskuje određeno vrijeme planiranja i provođenja. Odgojitelj unaprijed planira tijekom razgovora i njegove smjernice. Pozivom roditelja na komunikaciju prema Rogulj (2018), dužan je obavijestiti ga o temi razgovora i vremenu kada će se ostvariti.

Vrijeme razgovora mora biti usklađeno s mogućnostima obiju strana te je potrebno dati roditeljima mogućnost biranja dana i vremena.

Osim navedenog, poželjno je unaprijed definirati okvirno trajanje sastanka te osigurati miran i tih prostor za komunikaciju. Poznavanjem osnova suradničkog dijaloga i aktivnog slušanja odgojitelj će pomno osmišljenim i profesionalnim pristupom zadovoljiti kriterije uspostave suradništva s roditeljem. Osjećajem sigurnosti i povjerenja svaka daljnja komunikacija s odgojiteljem roditelju će biti poticaj za razvijanje suradništva i partnerstva.

„Individualni razgovori odgajatelja i roditelja mogu biti ugodni razgovori o djetetovu napredovanju, a ne inicirani samo u kriznim situacijama kad odgajatelji primijete ponašanja koja ih zabrinjavaju“ (Jeić, Kuljašević, Smiljanić, 2013, str. 4). No, isto tako postoje i negativne strane individualnih razgovora. Kvalitetna priprema za individualni razgovor zahtijeva vrijeme koje odgojitelj dodatno mora uložiti.

Isto tako postoji i mogućnost neslaganja ukoliko se obje strane čvrsto drže svojih stavova te ih se nisu voljni odreći ili ih djelomično promijeniti kako bi se postigao

kompromis. Sve to iziskuje od odgojitelja kao profesionalca svoje struke određene kompetencije.

Suradničke vještine koje su pritom potrebne odgojitelju su: uspostavljanje zajedništva s roditeljima koje bi se trebalo temeljiti na postizanju sklada u zajedničkim vrijednostima, stvaranje povezanosti, podjela odgovornosti te suradničko učenje koje rezultira i suradničkim djelovanjem u konačnici (Bogatić i sur.,2018).

5.4 Kutić za roditelje

Kutić za roditelje ima višestruke funkcije. Odnosi se na oglasnu ploču ili svojevrsni pano za roditelje. On je otvoren prizor za svakog u odgojno-obrazovnoj ustanovi kako bi svi materijali na njemu bili lako dostupni i vidljivi. Kutić za roditelje smješta se prema Rogulj (2018), uglavnom na samom ulazu u pripadajuću odgojnu skupinu kako bi pri dolasku djece i roditelja obavijesti bile lako vidljive i dostupne u svakom trenutku. Osim obavijesti o roditeljskim sastancima i sl., roditelju su dostupne i informacije o samom odgojno-obrazovnom procesu. Kutić za roditelje može sadržavati izvješća o dostignućima djece u skupini te o njihovom rastu i razvoju. Roditelji na taj način mogu svakodnevno pratiti rad odgojitelja i svoje djece. Ujedno time prate i svakodnevni napredak svog djeteta koji ih prema Glavina (2018), potiče da budu više uključeni i aktivni u suradnji s odgojno-obrazovnom ustanovom i njenim pripadnicima. Osim navedenog za roditelje su veoma važne informacije o promjenama odgojitelja o kojima svakako moraju biti obaviješteni. Na njemu se nalaze i razne obavijesti o nadolazećim izletima, blagdanima i raznim odgojno-obrazovnim zbivanjima. Sastavni dio kutića su i jelovnici koji su također veoma važna informacija za roditelje. Odgojitelji mogu izvijestiti i svoje dojmove kao i dječje radove.

„Informacije se najčešće odnose na samu odgojnu skupinu, ali ponekad sadrže informacije vezane uz vrtić i širu zajednicu povezanu sa samim procesom (npr. upisi u školu, pozivi na edukacije namijenjene djeci ili roditeljima i sl.)“ (Rogulj, 2018).

Što se tiče komunikacije u kutiću za roditelje, ona se prema Rogulj (2018), uglavnom odvija jednosmjerno od odgojitelja prema roditelju, no to svakako ne isključuje mogućnost stvaranja dvosmjerne komunikacije. Roditelji se također mogu uključiti u kutić kreiranjem istog sa odgojiteljima. Osim što se obavijesti nalaze na kutiću za roditelje svakako je dobrodošlo slanje obavijesti, poziva i evaluacija i putem elektroničke pošte. Kutić za roditelje također je jedna od mogućnosti pristupa roditeljima od strane odgojitelja i predškolske ustanove te načina uključivanja roditelja u svakodnevni odgojno-obrazovni rad.

5.5 Skupni oblici druženja roditelja, odgojitelja i djece

Skupni oblici druženja od višestruke su koristi za razvijanje suradničkih te u konačnici partnerskih odnosa odgojitelja i roditelja. Organiziraju se u obliku završnih svečanosti ili različitih radionica u kojima inicijativu preuzimaju djeca kako bi prezentirala usvojene vještine tokom godine kroz vođenje aktivnosti za roditelja (Rogulj,2018).

Zajedničkim druženjem roditelji se potiču na uključivanje u aktivnosti te samim time i rad odgojno-obrazovne ustanove te dobivaju uvid u njezina postignuća tokom godine. Osim što imaju velik značaj u poticanju suradničkih odnosa odgojitelja i roditelja, potiču i odnos između roditelja i djeteta. Dijete ima mogućnost pokazati roditelju određene kompetencije koje roditelj možda nije uvidio ranije, a ujedno i potaknuti roditelja da ih provodi i u obiteljskom domu vidjevši koliko znače djetetu i koliko potiču njegov razvoj.

Osim toga, skupni oblici druženja imaju i odgojno djelovanje. Dijete promatra odnose svojih modela ponašanja koji čine roditelji i odgojitelji te razvojem suradničkih odnosa uči o prikladnim načinima odnošenja općenito. Stoga je veoma važno svakodnevno imati na umu da dijete uči u svakom trenutku i nikada to zaboraviti.

Skupni oblici druženja od iznimnog su značaja i za roditelje i odgojitelje, a posebno za dijete. Njihovim provođenjem potiču se suradnički odnosi svih sudionika, stvaraju se temelji daljnje suradnje i partnerstva te se provodi odgojno djelovanje.

5.6 Roditeljski sastanak - vrste i značaj

Roditeljski sastanak je oblik suradnje odgojitelja i roditelja u kojem sudjeluju svi roditelji odgojiteljske skupine.

Odgojitelj poziva na roditeljski sastanak, no roditelji ukoliko smatraju potrebnim također mogu inicirati sazivanje roditeljskog sastanka u dogovoru s odgojiteljem.

Prednost roditeljskog sastanka kao jednog od oblika suradnje roditelja i odgojitelja je mogućnost izravne komunikacije i dijeljenja informacija s većim brojem roditelja istovremeno.

Vrste roditeljskih sastanaka prema Bogatić i sur. (2018) su:

- a) predavačkog tipa – odgojitelj roditeljima putem predavačkog tipa roditeljskog sastanka može dati opće informacije o razvoju djeteta i bitnim obilježjima razvoja u odgojno-obrazovnoj ustanovi
- b) oglednog tipa – značaj oglednog tipa roditeljskog sastanka sastoji se u tome što pruža roditeljima uvid u rad odgojitelja s djetetom te djetetov odgovor na takav rad
- c) komunikacijskog tipa – komunikacijski roditeljski sastanci omogućuju roditeljima izmjenu iskustava, misli i međusobnih stavova. Poželjno je prije svega sudjelovanje svih roditelja, a značajno je jer roditeljima stvara osjećaj aktivnosti koja vodi do sve većeg osjećaja kompetentnosti u komunikaciji
- d) roditeljski sastanci sazvani radi druženja djece i odraslih – sastanci ovog tipa od iznimnog su značaja za stvaranje odnosa i povezivanje djece, roditelja i odgojitelja.

Prije samog održavanja potrebno je prema Rogulj (2018), napraviti poziv roditeljima s ključnim podacima o mjestu, vremenu, datumu, temi te ukoliko ima gostiju predavača kako bi roditelji prije održanog bili upućeni u sam tijek i ako imaju kakva pitanja da se mogu prethodno također pripremiti. Vrijeme održavanja roditeljskog sastanka uglavnom se provodi nakon radnog vremena vrtića koje ujedno u većini slučajeva podrazumijeva i kraj radnog vremena roditelja, kako bi odgovaralo svim stranama.

„Poziv na roditeljski sastanak mora biti kratak, jasan i precizan te mora zadovoljiti sve estetske kriterije. Takav poziv zatim može biti izvješten na vidljivo mjesto kao što je Kutić za roditelje gdje se inače nalaze sve pisane obavijesti za roditelje. Također poziv za roditeljski sastanak može biti poslan i putem elektroničke pošte. Ako se koristi suvremeni oblik informiranja epoštom, važno je naglasiti da je potrebno koristiti oba oblika informiranja: Kutić za roditelje i elektroničku poštu.“ (Rogulj,2018, str. 130).

Ujedno je neizostavno nakon svakog održanog sastanka prema Rogulj (2018), napisati zaključke sa sastanka kako bi i roditelji koji nisu bili u mogućnosti prisustvovati dobili osnovne informacije te ih poslati elektroničkom poštom ili staviti u kutić za roditelje. Najbolja opcija je koristiti oba načina.

Tijekom roditeljskog sastanka odgojitelj je dužan što više poticati i uključivati roditelje kako bi se potaknula što kvalitetnija interakcija, a time i uključenost roditelja u daljnje aktivnosti skupine i planiranje istih. Sve to u konačnici potiče i suradničke odnose koje je odgojitelj također dužan inicirati s roditeljima. Roditeljski

sastanci predavačkog tipa trebali bi se prema Rogulj (2018), tokom godine provoditi što rjeđe, a roditelji najveću zainteresiranost uglavnom pokazuju za roditeljske sastanke u kojima se prezentiraju postignuća i kompetencije njihove djece. Osim što je ta zainteresiranost korisna kao poticaj za komunikaciju, uvelike time potiče i uspostavljanje daljnjeg odnosa s roditeljima te ju odgojitelj treba iskoristiti na prikladan način. Osim važnosti roditeljskog sastanka za provođenje skladnog odgojno-obrazovnog djelovanja roditelja i odgojitelja, neizostavna je važnost i stvaranja partnerskih odnosa istim.

Stoga, iz svega navedenog dano je zaključiti kako roditeljski sastanci imaju višestruku ulogu i vrijednost za sve pripadnike odgojno-obrazovne ustanove.

5.7 Pružanje potpore i mogući oblici podrške roditeljima

Čimbenici izgradnje kvalitetnih odnosa između roditelja i odgojitelja su prije svega: uzajamno povjerenje, poštovanje, obzirnost, dvosmjerna i otvorena komunikacija, odgovornost, empatija te pružanje potpore i podrške. Prije svega važno je ukloniti prema Bogatić i sur. (2018), „ubojite“ navike kao što su: žaljenje, kritiziranje, naređivanje i prigovarivanje. S druge strane, „skrbne“ navike poput: slušanja, ohrabrivanja, poštovanja, prihvaćanja te podržavanja su svakodnevno dobrodošle. U susretu s roditeljstvom nezaobilazne su mnoge dvojbe i nesigurnosti oko odgovarajućih postupaka koje odgojitelj može pokušati ukloniti pružanjem potpore i upoznavanjem roditelja s mogućim oblicima podrške. Odgojitelj prije svega shvaća svoju i roditeljsku ulogu kao kompleksnu, te prilagođava svoje djelovanje, pristup i komunikaciju s potrebama roditelja i djeteta. Promjenama u društvu i zajednicama u kojima se svakodnevno krećemo dolazi do utjecaja istih na nas i naš svakodnevni život. Roditeljstvo je također sastavni dio toga te time za roditelje stvara dodatne zahtjeve koje je potrebno uvažiti. Pritom veliku ulogu ima i odgojno-obrazovna ustanova kao pružatelj informacija, pomoći i podrške roditeljima.

Odgojitelji su dužni upotpunjavati obiteljski odgoj te pružiti podršku roditeljstvu.

„Odgojitelj kao prvi profesionalni djelatnik izvan obiteljskog konteksta dobro poznaje dijete i ima značajno mjesto u pružanju podrške roditeljima u odgoju. Istraživanja potvrđuju značaj profesionalne uloge odgojitelja u višedimenzionalnom odnosu s roditeljima kao partnerima u odgojno-obrazovnom procesu“ (Blanuša Trošelj, Katić, Skočić Mihić, 2015, str. 396).

Pružanje podrške podrazumijeva svojevrsnu intervenciju odgojitelja prema roditeljima koja može biti usmjerena na promicanje zaštite njihove djece i osiguravanja dobrobiti ukoliko se pokaže potrebnim. Isto tako prema Glavina (2018), roditelje se informira o tome što mogu očekivati u određenoj dobi s ciljem smanjena potencijalnih rizika ili informiranja o primjerenom pristupu koji je sukladan dobi djeteta. Osim pružanja pomoći, podrška roditeljima unapređuje stvaranje partnerskih odnosa te potiče komunikaciju odgojitelja i roditelja. Ukoliko roditelj ne zatraži pomoć od strane odgojitelja, odgojitelj ukoliko primijeti potrebu roditelja dužan je sam ju ponuditi te pokušati potaknuti roditelja na komunikaciju. Podrška roditeljstvu mora biti dostupna svim roditeljima neovisno o njihovoj spremnosti za suradnju i partnerstvo. Dužnost svakog odgojitelja prema Glavina (2018), je da bude uvijek spreman na pomoć te otvoren za svakodnevno pružanje podrške roditeljstvu.

5.8 Zapreke suradnji roditelja i odgojitelja

S obzirom na svaki odnos tako i u suradnji roditelja i odgojitelja katkad postoje određene zapreke. Jedan od uzroka su prema Višnjić Jevtić (2018), pojedinačni stavovi, uvjerenja i mišljenja te strogo držanje istih bez mogućnosti prihvatanja druge strane. Tema odgoja je kompleksna sastavnica suradnje s obzirom na to da se roditelji smatraju u većini slučajeva kompetentnijima od odgojitelja koji s druge strane stoji kao profesionalac. Roditelji kao primarni skrbnici i odgajatelji djeteta najviše poznaju njegove mogućnosti, razvoj i potrebe. S druge strane, školovani stručnjaci posjeduju znanja o zakonitostima razvoja, prolaze kroz višegodišnje učenje i praksu te se konstantno svakodnevno usavršavaju. Pogrešni stavovi o odgojitelju čija je uloga da samo čuva djecu dok roditelj ne dođe po njega dovodi do odbijanja suradnje koja se u tom slučaju čini suvišnom. Odgojitelj s druge strane, također u mnogo slučajeva svoju stručnost stavlja na prvo mjesto, često ne ostavljajući prostora za roditelje i njihova znanja, mišljenja, pitanja i potrebe.

„Odgojitelj treba biti svjestan da on ne može zamijeniti roditelje, ali se ne smije ni postavljati u ulogu „ja sam profesionalac i znam bolje kako ću odgajati djecu/dijete od roditelja nestručnjaka. Roditelji su prvi i pravi odgojitelji svoje djece, a odgojitelj jest stručnjak koji im može pomoći, ali im ne smije određivati načine odgajanja njihove djece“. (Miljak, 1995, str. 607).

Još jedan od mogućih razloga koji dovode do zapreka u uspostavljanju suradnje roditelja i odgojitelja je neosvijestjenost o važnosti suradnje, a u konačnici partnerstva. Važno je ukazati na višestruke uloge odgojitelja u djetetovu životu i

razvoju te ispraviti pogrešna uvjerenja roditelja kao i odgajatelja u suprotnom slučaju. Nedovoljna kompetencija odgojitelja također je jedna od zapreka i mogućnosti. Već navedena komunikacija odnosno temelj svih odnosa dovodi do pogrešnog pristupa odnosno shvaćanja odgojitelja. Odgojitelj kao profesionalac prema Glavina (2018), mora imati razvijene komunikacijske vještine kojima će na pravilan način pristupiti roditelju te ga potaknuti na suradnju i razvijanje odnosa kojima se u konačnici ostvaruje zajednički cilj, a to je stvaranje uvjeta za dobrobit djeteta i optimalan odgoj i razvoj. No, komunikacija se prema Rogulj (2018), sastoji također i od neverbalne komponente koja je često većeg značaja od verbalne. Neverbalnom komunikacijom izražavaju se emocije i stavovi pomoću primjerice izraza lica i pokretima. Neverbalna kao i verbalna komunikacija pridonosi stvaranju ozračja koje će sudionicima stvoriti osjećaj ugone ili neugode te odrediti daljnji tijek i motivaciju za razgovor. Time će rezultirati motivacija za suradnju i daljnju komunikaciju. Komunikacija je ujedno i pristup, a roditeljima je s ciljem da se premoste prepreke od ključne važnosti pristupiti upravo kao partnerima u odgoju i ravnopravnim suradnicima. Osim stavova i pogrešnih shvaćanja na temelju pristupa zapreku u suradnji čine i očekivanja ili neslaganja oko postavljenih ciljeva i zadaća. Te zapreke mogu biti i korisne ako ih odgojitelji kao profesionalci znaju iskoristiti na pravi način. One mogu služiti u proširivanju vidika, preispitivanju i unaprjeđivanju vlastite prakse te boljem razumijevanju drugih. Kao što ne postoje dva ista djeteta, tako ne postoje ni dvije iste odrasle osobe. Svrha zapreka u suradnji je proširivanje vlastitih znanja i uvjerenja, poticanje refleksije i samorefleksije te izgradnja partnerstva na temelju prethodno postignute suradnje. Odnosi se svakodnevno grade i mijenjaju kao i znanje te je potrebno prihvatiti njihovu dinamiku i razvijati komunikacijske vještine kojima se gradi pravilan pristup kao i odnos.

6 PARTNERSTVO RODITELJA I ODGOJITELJA

6.1 Obilježja partnerstva

Partnerstvo čini temelj i cilj kvalitetnog odnosa odgojitelja i roditelja.

„Suvremena definicija partnerstva ističe partnerstvo kao višu razinu suradničkih odnosa u kojima roditelji i odgojitelji moraju imati zajednički cilj. Stoga je roditelj ravnopravni partner u odgoju djeteta“ (Budić, Srdanović Kalinski, Visković, 2019, str.144).Kao najvažniji elementi partnerstva roditelja i odgojitelja najčešće se u svakodnevnom radu navode: uzajamno poštovanje, povjerenje, otvorena i dvosmjerna komunikacija, fleksibilnost, neosuđivanje, poštenje, jednakost i aktivno slušanje.

„Kako bismo stvorili kvalitetan partnerski odnos s roditeljima bitno je zadovoljavanje preduvjeta koji su temelj za izgradnju. Jedan od preduvjeta je stvaranje povjerenja, što je moguće jedino prepoznavanjem i zadovoljavanjem specifičnih potreba roditelja“ (Mavračić-Milković, 2019, str. 70).

Prihvatanje roditelja kao ravnopravnih sudionika u odgojno-obrazovnom procesu stvara temelje za partnerske odnose. Osim što potiče suradnju i komunikaciju, kod roditelja se stvara osjećaj pripadnosti odgojno-obrazovnoj ustanovi i samom tijeku odgojno-obrazovnog procesa i rada. Prije svega potrebno je uspostaviti temelj, a to je otvorena i dvosmjerna komunikacija. Njome se stvara pozitivno ozračje koje će rezultirati pristankom na razvijanje partnerskih odnosa. Kako bi se krenulo prema što uspješnijem partnerstvu potrebno je uskladiti uvjerenja sudionika.

„Kod ostvarivanja partnerstva roditelja i vrtića važno je da odgajatelj polazi od načela individualnog pristupa uz pravovremeno prepoznavanje potreba roditelja i djeteta za zajedničkim akcijama, te iznalaženje kreativnih načina za zadovoljenje te njihove potrebe“ (Boneta, Kanjić, 2012, str. 8).

Odgojitelji i roditelji pojedinačno imaju veoma važnu ulogu u djetetovu životu. Važno je uskladiti njihovo djelovanje kako bi se postigao skladni odgoj djeteta. Obveza obiju strana je razvijati partnerske odnose tijekom vremena, no ujedno ih i održavati što za obje strane mora biti prioritet. Nakon uspostave temelja i svakodnevnog gradnje odnosa potrebno je uspostaviti daljnji kontinuitet pomoću ciljeva i komunikacije. Jedno od najvažnijih obilježja partnerstva odgojitelja i roditelja je zajedničko komuniciranje vrijednosti i poruka jednako u obiteljskom domu i odgojno-obrazovnoj ustanovi. Time se osim usklađenog odgojnog djelovanja ujedno gradi i povjerenje koje je ključno u svakom odnosu i njegovu razvitku. Sve to

dovodi do uzajamnog poštovanja i uspješnog rješavanja svakog problema s kojima se svakodnevno susreću roditeljstvo i odgojno-obrazovno djelovanje kroz rast i razvoj djeteta.

„Roditelj u partnerskim odnosima dobiva priliku novog načina percipiranja djeteta i njegovih razvojnih mogućnosti, jer roditelj uči uz dijete i o djetetu“ (Ivaštanin, Vrbanec, 2015, str. 25). U partnerskom odnosu odgojitelji i roditelji smatraju se svojevrsnim kolegama i partnerima u odgoju djeteta. Obje strane imaju svoje aktivne uloge u djetetovu životu te se međusobno podupiru. Kao što imaju određena prava, obje strane imaju i vlastite dužnosti.

6.2 Kompetencije odgojitelja za partnerstvo s roditeljima

Razvoj kompetencija odgojitelja za partnerstvo s roditeljima kompleksan je proces. Prije svega potrebno je prema Višnjić Jevtić (2018), steći profesionalne kompetencije koje čine spoj profesionalnih stavova, profesionalnih znanja koje se stječu kroz višegodišnje učenje i praksu te razvoj profesionalnih vještina. Prije uspostave partnerskih odnosa s roditeljima, odgojitelj je dužan osvijestiti i „ukloniti“ vlastite predrasude koje mogu činiti zapreke u uspostavi partnerskih odnosa. (Višnjić Jevtić, 2018). Roditelje je potrebno najprije shvatiti kao partnere i ne isključivati njihove stavove, potrebe i znanja. Samim time neizostavna je prema Glavina(2018), odgojiteljeva emocionalna kompetencija koja dovodi do uspostave kvalitetne socijalne kompetencije. Kako bi razvio sve potrebne kompetencije za uspostavu partnerstva s roditeljima odgojitelj mora posjedovati razne vještine i znanja. Prije svega potrebno je, prema Višnjić Jevtić (2018), istaknuti komunikacijske vještine. Odgojitelj je dužan stvarati ozračje i okruženje pogodno za komunikaciju s roditeljem te poznavati tehnike aktivnog slušanja kako bi proveo kvalitetnu komunikaciju. Isto tako profesija odgojitelja zahtjeva strpljivost i empatiju osim s roditeljima prije svega i s djecom. Poznavanje strategija suradničkog dijaloga uvelike mu pomaže pri uspostavi primjerenog pristupa i same komunikacije s roditeljem.

„Kompetentan odgojitelj treba imati vještine koje doprinose kvalitetnim međuosobnim odnosima: komunikacijske vještine, vještine aktivnoga slušanja, treba biti proaktivan, poznavati tehnike razgovora, treba znati stvoriti okruženje za komunikaciju“ (Novak, Zuzel, 2019, str.96).

Neverbalna komunikacija prema Rogulj (2018), također je neizostavna odrednica kvalitetne komunikacije u kojoj odgojitelj prikladnim stavom, pokretima, glasom i

fizičkim izgledom stvara određeno ozračje te time i određuje daljnji tijek komunikacije. Od iznimne su važnosti vještine pronalaska različitih načina kojima bi uključio roditelje osim u komunikaciju i u odgojno-obrazovni proces. S druge strane, odgojitelj je dužan posjedovati određena znanja ključna za partnerstvo. Osim znanja o suradnji i partnerstvu prema Bogatić i sur. (2018), odgojitelj kao profesionalac posjeduje znanja o obiteljskom funkcioniranju te svakoj obiteljskoj kulturi s kojom se susreće u svakodnevnom radu s djecom i roditeljima. Posjeduje znanja o oblicima podrške roditeljstvu te je uvijek spreman pomoći. Ukoliko dođe do zapreka u uspostavi partnerstva, odgojitelj posjeduje znanja o tome kako ih premostiti što dovodi do potrebe posjedovanja znanja o individualnom pristupu roditeljima. Znanja o roditeljstvu također su od iznimne važnosti te prepoznavanjem roditeljskih stilova i obiteljskog funkcioniranja, odgojitelj uvelike može pomoći u provedbi roditeljstva upotpunjujući obiteljski odgoj.

„Ako kao odgojitelji i učitelji nismo zadovoljni partnerskim odnosom s roditeljima, zapitajmo se što smo im ponudili i kako smo na njihove potrebe odgovorili“ (Ljubetić, 2014, str. 13).

7 DJECA KAO AKTIVNI SUDIONICI PARTNERSKOG ODNOSA RODITELJA I ODGOJITELJA

7.1 Dijete u partnerskom odnosu

Odnos i komunikacija odgojitelja i roditelja od iznimnog je značaja za rast i razvoj djeteta. Partnerski odnos prema Visković (2018), često primarno podrazumijeva odnose i način funkcioniranja odgojitelja i roditelja zanemarujući dijete kao također vrlo bitnog sudionika. Dijete također uvelike određuje svoj rast i razvoj bez obzira na svoju dob i mogućnosti. Stoga se često zanemaruje njegova uloga u svakodnevnom odnosu odgojitelja i roditelja. Dijete prema Visković (2018), često poprima „pasivnu“ ulogu te se uz sav trud za njegovu dobrobit pažnja pridaje isključivo odnosima odraslih koji određuju način i tijek njegova odgoja i razvoja. Dijete u partnerskom odnosu također zaslužuje ravnopravnu ulogu i mogućnost biranja kada je naravno sukladno razvoju i mogućnostima sposobno za to. No, često se na to ili zaboravlja ili se zanemaruje poimajući dijete kao ovisno biće, nedovoljno „odraslo“ za ikakve odluke. Sve to je naravno pogrešno poimanje djeteta koje prije svega ima pravo odabira i iskazivanja želja, mogućnosti i ideja. Dijete mora imati mogućnost kontrole svoga života te sudjelovati u odlukama koje se njega tiču. Promjene u društvu utječu na njegov život neovisno o dobi, no često se zanemaruju realne mogućnosti koje ono ima. U svome razvoju dijete teži stjecanju samostalnosti, pokazivanju svojih mogućnosti i stjecanju kompetencija u raznim područjima života. Obveza odraslih je pružiti mu tu mogućnost i maksimalno ga uvažavati kao neovisno i autonomno biće sa svojim vrijednostima i mogućnostima. Sve to će prema Glavina (2018), pozitivno utjecati na dijete potičući ga na trud i vlastito ostvarenje. Ograničavanjem djeteta u svemu navedenom „koči“ se njegov nesmetan razvoj na koji ima potpuno pravo već od svog rođenja te se često dešava da se odluke odraslih pokažu pogrešnima. Dijete isto tako uvelike i određuje razvoj partnerskih odnosa odgojitelja i roditelja jer njegova dobrobit čini temeljni cilj koji se jedino partnerstvom može postići. Stoga je potrebno partnerske odnose shvatiti kao odnose triju strana koje čine: odgojitelji, roditelji i dijete. Svaka od navedenih ima zasebnu funkciju i ulogu koja mu je dodijeljena te je svaka od njih na svoj način podjednako važna.

7.2 Dobrobit djeteta

Krajnji cilj partnerskih odnosa odgojitelja i roditelja kao i odgojno-obrazovne ustanove je prema Visković (2018), upravo dobrobit djeteta. Kako bi se postigao taj cilj potrebno je omogućiti svakom djetetu rast i razvoj u funkcionalnoj zajednici koja se ne odnosi samo na obiteljsko funkcioniranje već i na odgojno-obrazovnu ustanovu. Prije svega potrebno je omogućiti rast i razvoj u poticajnom okruženju u kojem se promiče i na prvo mjesto stavlja stvaranje osjećaja pripadnosti, sigurnosti i topline. Dobrobit djeteta podrazumijeva prema Bogatić i sur. (2018) osjećaje: zadovoljstva, prihvaćenosti, voljenosti te uvažavanja kao pojedinca. Drugim riječima, dobrobit djeteta osigurava se stvaranjem jednakih uvjeta u odgojno-obrazovnoj ustanovi kao i u obiteljskom domu. Razna su shvaćanja pojma dobrobiti. Mnogi roditelji kao što je već navedeno u pogrešnim shvaćanjima uloge odgojitelja smatraju da se dobrobit djeteta odnosi na zadovoljavanje osnovnih životnih potreba u odgojno-obrazovnoj ustanovi. No, u razvoju i odgoju djeteta čija je uloga osim roditelja i od odgojitelja to nije dovoljno.

„Recentni teorijski i praktični radovi na temelju odgoja i obrazovanja govore o promjeni pogleda na dijete, o promjeni paradigme unutar odgojno-obrazovne prakse. Također, ističu usmjerenost na dijete te na dobrobit djeteta. Dakle, cjelokupna domena razvoja odgojitelja odnosno odgojno-obrazovne prakse usmjerena je na dobrobit djeteta. Dobrobit djeteta nije izoliran koncept, već je produkt kompetentnih odgojitelja koji su usmjereni na dobrobit svih sudionika procesa odgoja i obrazovanja – roditelja, djeteta pa i odgojitelja.“ (Antonović,2019, str.5).

Dobrobit je širok pojam koji podrazumijeva višestruke uloge pojedinca kako bi se ona ostvarila. Djetetu je potrebno svakodnevno osiguravati: socijalni, kognitivni, tjelesni i emocionalni razvoj (Visković,2018).

8 ZAKLJUČAK

Partnerstvo roditelja i odgojitelja neizostavna je sastavnica kvalitetnog odgoja djeteta. S obzirom na zajednički cilj obiju strana, a to je dobrobit djeteta potrebna je suradnja svih sudionika. U djetetovu životu i odgoju najvažnija je usuglašenost odgojnog djelovanja njegovih primarnih i sekundarnih skrbnika kako bi se neometano odvijao njegov rast i razvoj. Stoga je prije svega najvažnije uspostaviti dvosmjernu i otvorenu komunikaciju koju maksimalno prati poštovanje druge strane, empatija, susretljivost i spremnost na kompromis. U tom odnosu odgojitelj kao profesionalac svoje struke dužan je biti primarni poticatelj svega navedenog te stvaratelj poticajne okoline za izgradnju temelja suradnje i partnerstva s roditeljima.

S druge strane topla socio-emocionalna okolina i okruženje potiče i razvija djetetov osjećaj sigurnosti i pripadnosti što je od ključne važnosti u njegovu životu kao i u životu roditelja te odnosu s njima. Želimo li postići ostvarenje optimalnih uvjeta za osiguravanje djetetove dobrobiti partnerstvo je naš temeljni cilj.

Osim što se stvara sigurno i poticajno okruženje za djetetov rast i razvoj ujedno se pruža osjećaj sigurnosti i samim roditeljima. Time odgojitelj dobiva povjerenje roditelja te stvara temelje za izgradnju partnerskih odnosa. Zato svakodnevnim radom na sebi i vlastitoj komunikaciji uz propitkivanje vlastitih postupaka i mišljenja svakim danom ćemo biti korak bliže svome cilju. Isto tako, ne smije se zaboraviti da u odnosu roditelja i odgojitelja dijete također ima veoma važnu ulogu. Osim što je sudionik partnerstva, dijete uvelike i određuje način na koji će se ono razvijati. Stoga, ne smijemo zanemariti želje i potrebe djeteta u pokušaju građenja partnerstva.

Zaključno tome, svi sudionici odgojno-obrazovnog procesa imaju jednako pravo sudjelovanja te neizostavnu ulogu u građenju partnerskih odnosa.

9 LITERATURA

Antonović, D. (2019.) Partnerstvo roditelja i odgojitelja u svojstvu osnaživanja temeljnih kompetencija za razvoj djeteta. *Zajedno rastemo – kompetencije djeteta za cjeloživotno učenje*. U: Opić, Siniša; Varošaneć, Lidija; Višnjić Jevtić, Adrijana (ur.). Str. 5.

Basta, S., Jurčević Lozančić, A., Šerbetar, I. (2019.) Suradnjom i partnerstvom rastemo zajedno. *Zajedno rastemo – kompetencije djeteta za cjeloživotno učenje*. U: Opić, Siniša; Varošaneć, Lidija; Višnjić Jevtić, Adrijana (ur.). Str. 70.

Blanuša Trošelj, D., Katić, V., Skočić Mihić, S., (2015.) Odgojitelji predškolske djece i savjetodavni rad s roditeljima. *Napredak*, 156 (4). Str. 385-400.

Bogatić, K., Glavina, E., Rogulj, E., Visković, I., Višnjić Jevtić, A. (2018.) *Izazovi suradnje: Razvoj profesionalnih kompetencija odgojitelja za suradnju i partnerstvo s roditeljima*. Zagreb: ALFA d.d.

Boneta, Ž., Kanjić, S. (2012.) Viđenje partnerstva obitelji i vrtića očima roditelja. *Dijete, vrtić, obitelj: Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima*, 18 (70). Str. 8-10.

Budić, E., Srdanović Kalinski, S., Visković, I. (2019.) Od suradnje do partnerstva vrtića i obitelji. *Zajedno rastemo – kompetencije djeteta za cjeloživotno učenje*. U: Opić, Siniša; Varošaneć, Lidija; Višnjić Jevtić, Adrijana (ur.). Str. 144.

Burke Walsh, K., Hansen, K.A., Kaufmann, R.K. (2004.) *Kurikulum za vrtiće: razvojno-primjereni program za djecu od 3 do 6 godina*. Zagreb: Pučko otvoreno učilište Korak po korak

Čeko Jurišić, S., Miočić, M., Valjan-Vukić, V. (2011.) *Razvijanje kulture predškolske ustanove zajedničkim djelovanjem roditelja i odgojitelja*, 6 (1). Str. 83-98.

Čudina-Obradović, M., Letica, M., Pleša, A., Profaca, B., Starc, B. (2004.) *Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga

Došen Dobud, A. (2005.) *Malo dijete – veliki istraživač*. Zagreb: Alineja

- Fatović, M. (2016.) Profesija i profesionalni razvoj odgojitelja. *Školski vjesnik: časopis za pedagošku teoriju i praksu*, 65 (4). Str. 635.
- Glavina, E. (2018.) Komunikacijske kompetencije odgojitelja. U A. Benčec Nikolovski (ur.), *Izazovi suradnje - Razvoj profesionalnih kompetencija odgojitelja za suradnju i partnerstvo s roditeljima*. Str. 145-161. Zagreb: Alfa d.d.
- Ivaštanin, I., Vrbanec, D., (2015.) Razvijanje partnerstva s roditeljima. *Dijete, vrtić, obitelj: Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima*, 21 (79). Str. 24-25.
- Jeić, M., Kuljašević, K., Smiljanić, M. (2013.) Suradnja vrtića s roditeljima – primjeri dobre prakse. *Dijete, vrtić, obitelj: Časopis za odgoj i naobrazbu predškolske djece namijenjen stručnjacima i roditeljima*, 19 (72). Str. 4-6.
- Jurčević Lozančić, A., Kunert, A. (2015.) Obrazovanje roditelja i roditeljska pedagoška kompetencija, teorijski i praktični izazovi. *Metodički obzori: časopis za odgojno-obrazovnu teoriju i praksu*, 10 (22). Str. 39-48.
- Katz, L.G., McClellan, E. (2005.) *Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije: uloga odgajateljica i učiteljica*. Zagreb: EDUCA
- Ljubetić, M. (2014.) *Od suradnje do partnerstva obitelji, odgojno-obrazovne ustanove i zajednice*. Zagreb: ELEMENT d.o.o.
- Mavračić Milković, I. (2019.) Stavovi roditelja i odgojitelja o oblicima suradnje i partnerstva u dječjem vrtiću. *DIDASKALOS*. Godina III., broj 3. Str. 70.
- Miljak, A. (1995.) Mjesto i uloga roditelja u (suvremenoj) humanističkoj koncepciji predškolskog odgoja. *Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja*, 4, 4-5 (18-19). Str. 601-612.
- Novak V., Zuzel P. (2019.) Podrška roditeljstvu – potreba ili izazov? *Zajedno rastemo – kompetencije djeteta za cjeloživotno učenje*. U: Opić, Siniša; Varošaneć, Lidija; Višnjić Jevtić, Adrijana (ur.). Str. 95.
- Pintar, Ž. (2018.) Odgojitelji i odgojna partnerstva u kontekstu ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. *Acta Iadertina*, 15 (1). Str. 94.

Rogulj, E. (2018.) Komunikacijske kompetencije odgojitelja. U A. Benčec Nikolovski (ur.), *Izazovi suradnje - Razvoj profesionalnih kompetencija odgojitelja za suradnju i partnerstvo s roditeljima*. Str. 111 - 143. Zagreb: Alfa d.d.

Slunjski, E. (2012.) *Tragovima dječjih stopa*. Zagreb: PROFIL

Visković, I. (2018.) Kultura zajednica u kojoj odrasta dijete rane i predškolske dobi. U A. Benčec Nikolovski (ur.), *Izazovi suradnje - Razvoj profesionalnih kompetencija odgojitelja za suradnju i partnerstvo s roditeljima*. Str. 15 - 66. Zagreb: Alfa d.d.

Višnjić Jevtić, A. (2018.) Suradnički odnosi odgojitelja i roditelja kao pretpostavka razvoja kulture zajednica odrastanja. U A. Benčec Nikolovski (ur.), *Izazovi suradnje - Razvoj profesionalnih kompetencija odgojitelja za suradnju i partnerstvo s roditeljima*. Str. 77 - 104. Zagreb: Alfa d.d.

10 IZJAVA O SAMOSTALNOJ IZRADI RADA

Ja, Iva Ivančić izjavljujem da sam ovaj završni rad na temu „Odgojitelji i roditelji – partneri u odgoju“ izradila samostalno uz vlastito znanje koje sam stekla na fakultetu i pomoću stručne literature.

Potpis: _____